

BÉKÉSMEGYEI FÜGGETLENSÉG

POLITIKAI LAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Békéscsaba, Kispiac-tér, Zvaratkó-ház
Egyes szám ára 10 fillér.
Vármegyei telefonszám 67.

Megjelenik hetenként kétszer: szerdán és vasárnap

Főszerkesztő:
Dr. PÁNDY ISTVÁN

Felelős szerkesztő:
Dr. RELL LAJOS

Előfizetési árak helyben és vidéken:
egész évre 10 kor., negyedévre 2-50 kor.,
félre .. 5 kor., egy óra .. —85 kor.
Nyilttér soronként 25 fillér

Mit hoz a jövő?

Irtá Szász József országgyűlési képviselő.

Komoly férfiak lelke mélyén ott ül a sötét aggodalom: milyen jövő virrad ránk legközelebb, sikerül-e békekészen megoldani a felmerült balkáni kérdéseket, sikerül-e nemzetünk hajóját a mai veszedelmes örvényekből biztos révbe juttatni, hogy megőrizve és megszilárdítva nemzeti egységét, jövődjét évszázadokra, talán egy újabb ezer esztendőre biztosíthassuk.

A balkán évtizedeken keresztül Európa viharfészke volt. A félszigeten levő keresztények, mohamedánok egymást mészárolták, kifosztották, rabló csapatokat szerveztek, valóságos irtó hadjáratot folytattak egymás ellen. Velük szemben tehetetlennek bizonyult az európai diplomácia. Törökország, a beteg ember, szintén nem rendelkezett megfelelő erővel, vonaglott nagy betegségében s úgy látszott, hogy már-már elköltözik az európai élő nemzetek sorából.

Néhány héttel ezelőtt aztán szenzációs fordulatra ébredt Európa. A nagy beteg magához tért, felállott s úgy látszik, ha Isten is úgy akarja, még

hosszu lesz élete Európában. Kivirta alkotmányos szabadságát. Államférfiai valószínűleg tudatában vannak történelmi felelősségüknek s így biztosíthatják a török nemzet tovább való fennmaradását. Bulgária független királysággá alakult át. Boszniát és Hercegovinát a király a berlini egyezményben biztosított és a koronázási hitlevélben foglalt jogánál fogva Magyarország területéhez visszacsatolta.

Nagy, messze jövőre kiható alakulások ezek. Hivatvák eloltani a Balkán-félszigeten évtizedeken át fellobogó tüzeket. Eloltják-e valóban, vagy még jobban lángra lobbantják: ez az, ami aggodalommal tölti el azokat lelkét, akik a népek sorsát vállalkon hordják.

Alapos reményünk van rá, hogy kikerüljük a háború borzalmait. A diplomácia utjai tekervényesek, cselszövényeinek számai ismeretlenek. Sok érdek ütközik össze, sok vágyakozás semmisül meg, sok ábránd száll el a füstbe. Ki tudja mind a titkos szándékokat, ki tudja a lelkek rejtett mélységeit? Így ki tudja ma egész bizonyossággal megjósolni, békére-e, bajra-e virradunk meg holnap?

Alighanem ez a gondolat vezette az osztrák delegáció több tagját felszólalásában, mikor azt hangsúlyozta, hogy Magyarországgal végre rendezni kell az eddigi rendezetlen és sok vizállyra adott katonai kérdéseket.

Igy hát alighanem a katonai kérdések rendezése előtt állunk.

A függetlenségi és 48-as párt álláspontja a katonai kérdésekben ismeretes. Ez a párt tudatában van a hadsereg fontosságának, ismeri a hadsereg harcképessége fejlesztésének akadályait, nem is zárkózik el e fejlődés akadályainak elhárítása elől akkor, ha a hadseregben az 1867: XII. t.-c.-ben biztosított jogai teljesítetnek.

Ezek a katonai kérdések voltak az ütköző pontok oly sokszor király és nemzet között. Ezek a kérdések okoztak annyi keserűséget, annyi gyűlölködést magyar király és a magyar nemzet közt. Ha most ezeknek komoly megoldására gondolnak, úgy a Monarchiára és dinastiára egyaránt hasznos munkát cselekszenek. A magyar loyális és hű volt mindig a dinastiához és királyhoz. Hű volt akkor is, amikor Ausztria többi népei hódoltak I. Napo-

leonnak és hű most is, amikor a bécsi Burg falai alatt oly gyakran felharsan a nagy németek nemzeti dala, a Wacht am Reinn.

Nincs okunk rá, hogy vérmes reményeket tápláljunk, de a körülménynek saját szerű alakulásai és viszonyai nyomása következtében talán mégis megszivlelik felsőbb körök Bismarcknak, a nagy kancellárnak 1881-ben adott ama tanácsát, hogy a Monarchia sulypontja itt Budapesten van és hogy a dinastiának a magyar nemzettel teljes egyetértésben kell élnie és együtt munkálkodnia.

Kormányunk a nemzet ütőerén tartja kezét. Érti érverését, hallja szive dobbanását. Bizvást remélhetjük, hogy úgy ez, mint a többi, most megoldásra kerülő és a nemzet életére messze századokra kiható fontos kérdések megoldásánál oly bölcsességet fog tanusítani, hogy ezekből nemzetre és királyra egyaránt tartós béke, ebből a nyugodt és biztos fejlődés erős fája fog kinőni, amely aztán vihar esetén a népnek nemcsak oltalmat tud nyújtani, de a fürgeteggel szemben dacolni is tud.

HAJÓK TALÁLKOZÁSA.

Ha két hajó találkozik
Éjjel, viharos tengeren, —
Jelző fények gyulnak ki a
Sötét hajóelejeken.

Két izzólámpa tűzszeme
Üdvözli egymást hallgatag, —
Majd éjbe vesznek a jelek,
A hajók tovasiklanak.

Sötét utján rohan tovább
A két hajó, az éjbe be, —
Kialszik mindkettőn a fény
S egynek se lesz tün reggele.

Igy találkoztunk, te meg én,
Szívünkben percre gyult ki fény,
Egymás mellett, hogy elshant
Két szív a vágyak tengerén.

Egy perc volt a találkozás;
Üdvözlés, bucsu egybefolyt,

De évek kéje, bánata
E rövid percben benne volt.

Most elvélünk! Isten velünk!
Jön a sötét, kihál a fény
S vivjuk sötétben rémtusánk
Két sülyedő hajón, te s én...

VÉRTESY GYULA.

Kanizsay hőstette.

Irtá Farkas Emőd.

A török nem szereti a munkát. Renyhe és dologtalan. Órák hosszat elüldögél s nyitott szemmel álmodozik a paradicsomról. Mindig lassan jár, mint az alvajáró. Csak akkor fut, ha halottat visz. Törökország nagyrésze igazi tündérvölgy volna, ha művelnék. De vadon és parlagon hever.

Az ötvenes években, mikor néhány száz magyar bujdosó némi pezsgést vitt a törökök egyhangu életébe, töb-

ben közülök gazdatisztek lettek s a török basák nem győzték csodálni, hogy mily fényes eredményeket ér el a szorgalom és a munka. Voltak, akik több ezerholdas uradalmuk jövedelmének harmadrészét ajánlották föl nekik, csak hogy rendben tartsák a birtokukat.

Kanizsay Endre, a szatmári zászlóalj volt kapitánya is gazdatiszt lett egy török efendinél, akinek szép birtoka volt Szoszopól mellett. Amolyan jószágintéző volt, ispánnak pedig Bakó Imre volt őrmesterét vette maga mellé. Akkoriban még több volt a törökgörög, bolgár rabló Törökországban, mint most.

A mezei lakokat is úgy építették tehát, hogy védhessék a rablók ellen. A ház első része, mely durva kőből épült, istálló és kamara, felső emelete fából készült és ez volt az igazi lakóház. Az egészet magas kőkerítés vette körül s ha rablók támadták meg, az emeleti ablakokból kényelmesen tüzelhettek rájuk.

Ilyen házban lakott Kanizsay Endre is a volt őrmesterével.

1852-ben egy nyári napon Kanizsay egyszerre csak nagy jajgatást hallott a közelben. Azonnal fölzaladt emeleti lakására, körülnézett s észrevette, hogy a jajgatás egy bolgár szomszédjának nyomorult viskójából hallatszik.

A kunyhó előtt török rabló áll őrt, töltött pisztolylyal kezében.

— Bakó — kiáltotta volt őrmesterének — azt a szegény bolgár szomszédot ki akarják rabolni.

— Az nem a mi bajunk — mondta vállat vonva Bakó.

— Végy kardot, puskát, meg kell őt védenünk.

Azzal tüstént lekapta a falról a puskáját, két kovás pisztolyát, karjára akasztotta kihuzott éles kardját s megparancsolta Bakónak, hogy kövesse.

— Kapitány ur, azok a rablók sokan vannak, állig fölfegyverkezve, megölnek bennünket.

— Sztétverem én őket, felelte vakmerő önbizalommal Kanizsay.

Sirolin

Emeli az étvágyat és a testesület, megszünteti a köhögést, váladékot, éjjeli izzadást.

Tüdőbetegségek, hurutok, szamar-köhögés, skrofulozis, influenza

ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva.

Mint hogy értéktelen utánzatokat is kínálnak, kérjen mindenkor „Roche” eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svájc)

„Roche”

Készíthető orvosai rendelésre a gyógyszerárakban. — Ára 6 pengőért 4. — borona.

Répviseletestületi gyűlés.

—
Megszavazták a költségvetést.

—
Achim paktumot ajánl.

—
Csaba, október 24.

Békéscsaba község képviselőtestülete október hó 22-én délelőtt 9 órakor tartotta meg rendes őszi közgyűlését Kovács Sz. Ádám bíró elnökleite alatt. A gyűlés a képviselőtestületi tagok élénk részvétele mellett még délután is tartott. Achim L. András és pártja is csendes hangulatban volt, csupán első felszólalása volt Achimnak kissé paprikásabb — no meg akkor is, amikor a tisztviselők kérelme felett kellett határozni, amikor ugyancsak kontrázott neki Kraszkó Mihály képviselőtestületi tag is, aki mint bős vegetáriánus, a tisztviselőket csupán csak a *krumlievsre* akarta szorítani.

Érdekes volt Achim L. Andrásnak felhívása is, amikor a költségvetés általános bírálatával az összes képviselőtestületi tagoknak *paktum*-ot ajánl, hogy együttes erővel iparkodjanak Békéscsaba községből rendezett tanácsu várost csinálni Mondanunk sem kell, hogy a felhívás nem talált rokonszenvre az elenpártnál.

A közgyűlés egy pár derűs jelenetén kívül nagyon egyhangú volt és még az 1909. évi költségeloirányzatot is, Korosy László főjegyző magyarázó szavai után, elfogadta a közgyűlés.

A közgyűlés előtt Kovács Sz. Ádám bíró Kliment Z. János haláláról emlékszik meg és ajánlja a közgyűlésnek, hogy a derék becsületes magyar polgár emlékét jegyzőkönyvileg örökítsék meg és a gyászoló-

családhoz részvétiratot küldjön a képviselőtestület.

Ezután az autobus dolgában határozott a közgyűlés, még pedig úgy, hogy az anyagi támogatást megtagadva, csupán csak erkölcsi hozzájárulást és segélyezést ígér.

Hosszabb vitát és tárgyalást igényelt a költségeloirányzat tárgyalása, amelynek tárgyalásánál első sorban Achim L. András emelkedett szólásra, kijelentvén egyhamar, hogy egypár apróbb tétel kivételével a költségvetést sem ő, sem pedig pártja nem fogadja el. Kéri, hogy csendben hallgassák végig őt és ne inzultálják, mert ő a széksértésre is el van készülve és mindennemű sértésért azonnal elégtételt fog szerezni. Nem fogadja el a költségeloirányzatot, mert ez a múlt évhez viszonyítva 138,242 korona többletet mutat. Ezen pedig csak úgy lehet segíteni, ha községünkben rendezett tanácsu várost csinálunk. Csináljuk meg ezt valamennyien *paktum* utján, mert mi meg fogjuk csinálni paktum nélkül is.

Majd így folytatja:

— A mai képviselőtestület tagjai analfabéták, nincs meg az a képességük, hogy józanul ítéljenek, mert annyira korlátoltak, hogy még írni, meg olvasni sem tudnak.

Korosy László: *Hiszen ön is közből tartozik!* Hogy mondhat ilyen véleményt?

Achim L. András: A fizetésfelelősi kérvények közül csak a tisztviselők kérelmét nem szavazom meg, — ezek nem érdemlik meg. Mondjanak le, ha nincsenek megelégedve helyzetükkel. Lesz helyettük elég másik. A költségeloirányzatot, mert bizalmatlansággal viseltetem a hivatalnokok és a tanács tagjai iránt, nem szavazom meg.

Szeberényi Lajos szintén aggoda-

lommal nézi a folyton szaporodó terheket, de a rendezett tanácscsá való átalakulást nem tartja olyan-
 — az csak szaporítaná. Jobb volna, ha a község községi takarékpénztárát létesítene s ha a fogyasztási adót maga kezelné, mert ezáltal a község olyan jövedelemhez jutna, hogy a pótdadó nem emelkedne.

Korosy László megmagyarázza ezután, hogy a költségeloirányzatban tényleges emelkedés nincsen.

Reisz Hermann bizottságot kér kiküldeni, amely olyan jövedelmi forrásokról gondoskodna, ami által a község bő jövedelemhez juthatna.

Ezután a közgyűlés a költségvetést általánosságban elfogadja a részletes tárgyalásnál.

Kraszkó Mihály képviselőtestületi tag a krumplievést ajánlja a tisztviselők figyelmébe, nem a fizetésemelést, mert a tisztviselők csak lumpulnak és nincsenek rászorulva a fizetésjavításra.

Sailer Gyula igazságokban gazdag beszéde után a közgyűlés *nagynehezen* rászánta magát, hogy a tisztviselők kérelmét felolvastatta és elhatározta, hogy a kérvényt egy bizottságnak adja ki előkészítés céljából. A bizottság tagjai lettek: Kovács Sz. Ádám, Korosy László, Varságh Béla, Szeberényi Lajos, Kocziszky Mihály, Rosenthal Adolf, Fáy Soma, Sailer Gyula, Tardos Dezső.

A közgyűlés ezután a lovasrendőrök fizetését 10%-al és ruhaátalány megváltásával, a hajduk fizetését a ruhailetménnyel, a kocsisok fizetését 280 koronáról — 600-ra, a toronyőrök fizetését pedig 360 koronára emelte. Majd Nagy István állatorvosnak augusztus hó 1-től számítva 300 korona segélyt szavazott meg a közgyűlés.

Végül a tárgysorozat többi pontjait tárgyalta le a közgyűlés, amelynél a tanács határozati javaslatait fogadták el.

A vármegyei tisztikar értekezlete.

—
Harc a választások ellen.

—
Nem kell kongresszus!

—
Csaba, október 24.

A vármegyei tisztikar csütörtökön délután 3 órakor a vármegyház kistermében Ambrus Sándor alispán elnökleite alatt értekezletet tartott, amelyben az országos tisztviselő-egyletnek a vármegyei tisztviselők *status rendezése* miatt megindított mozgalomról tárgyaltak és kifejtették azokat a szempontokat, amelyeket a *status rendezésénél* figyelembe kívánnak venni.

Kimondotta az értekezlet elsősorban azt, hogy a mozgalom megindításához uem tartja szükségesnek azt, hogy országos kongresszus tartassék, mert egyrészt az idő rövidsége, másrészt mert a vármegyei tisztikar *status rendezésének* elegendő szükségessége ezt nem engedik meg.

De nem szükséges a kongresszus megtartása azért sem, mert a vármegyei tisztviselők ottan olyan tulzolt követelésekkel állhatnának elő és azt olyan módon követelhetnék, hogy a kongresszus megtartása nem hogy segítene, hanem rontana a vármegyei tisztviselők helyzetén. Békésvármegye tisztikara teljesen megbizik az országos tisztviselők egyletnek működésében és hiszi, hogy az egyesület által megindított mozgalom már csak azért is eredményre vezet, mert az egyesület *szoros intaktusban van a kormányval* és így jobban tudhatja, hogy milyen irányban lehet a vármegyei tisztikar érdekében kedvezőbb helyzetet teremteni.

Az értekezlet ezután észrevételezte, hogy helytelenek és elítélendőnek

— Inkább surranjunk a hunyhó mögé, gyujtsuk rájuk s ha menekülni fognak, biztos rejtekhelyünkből lelövöldözhetjük őket.

— Én nyiltan szoktam támadni és nem orvul — mondta Kanizsay önérvetesen. — Gyávaság volna tőlünk, ha még mi is növelnők a szegény bolgár baját.

— Na hát, vitéz, kapitány uram, én pedig nem örültem meg, hogy felkoncoltassam magamat.

— Ha gyáva vagy, cserben hagysz, ha bátor, akkor követsz.

— Nem megyek, de az istenért kapitány uram se menjen a biztos halálba.

Azzal megfogta Kanizsay kabátját, hogy erővel visszatartsa.

— Bocsáss, kiálltotta elszántan Kanizsay s kitépte magát Bakó markából. A viskóból velőt hasító jajgatás hallatszott. A szegény bolgárt kineztek a rablók, hogy adja elő a pénzt. Kanizsay elszörnyedve látta, hogy a közeli viskóból senki se jó a bolgár segítségére. Egy pár vén török karikába szedett lábbal ült a háza előtt, de meg sem mozdult, hanem nyugodtan szitta a csibukját. Ők jól tudták, hogy a fegyveres banda lelövi azokat, akik munkájokban megzavarják.

De Kanizsay nem volt se bolgár, se török. Nem tűrhette, hogy a füle hallatára kinezzenek valakit halálra.

Elszántan sietett a bolgár segítségére. Az őt álló török, aki őt renegátának vélte, mozdulatlanul várta be.

Mikor már csak hat lépésre volt tőle, rákiáltott.

— Ne közeledj, ne törödj azzal a gyaurral!

Kanizsay nem szólt, hanem puskájával célba vette az őt. A gyutacs elszült, de a fegyver nem. Az őt azt hitte, hogy csak ijesztgetni akarja s csodás hidegvérrel így szólt:

— Lásd Allah sem akarja, hogy igazhivőt lelj; menj dolgozdra, eddig sem bántottunk, ezután sem fogunk bántani

Kanizsay dühösen mérte végig. A velőt hasító jajgatás ismétlődött. A kapitány eldobta puskáját, aztán villámgyorsan átugrott a sövénykerítésen, berohant a bolgár udvarára s még mielőtt az őt figyelmeztethette volna a társait, berugta a szobaajtót.

Hat török rabló volt a szobában. Az egyik éppen véres handszárját törülgette. Az imént a szegény bolgár fülét nyesegette vele, hogy pénzének előadására bírja.

Egy másik ezalatt a bolgár asszonyt

felhasítással fenyegette. A mint Kanizsay betoppant, a szerencsétlen bolgár kezét, talpát éppen tüzes parázzsal sütögették s az borzasztó kinjában hörögve ordított. Majd meg azt kiáltotta, hogy nincs egy árva gurusa (garas) se.

Kanizsay láttára a rablók megriadtak s döbbenne néztek egymásra.

A kapitány két töltött pisztolyát rájuk szegezve, a kakast felhuzta s dörgő hangon kiáltotta:

— Takarodjatok innen!

A rablók azonnal pisztolyukhoz kaptak. A fegyverek csaknem mind egyszerre dördültek el. Két török halva rogyott le. De Kanizsay is golyót kapott a mellébe. Egy pillanatra megtántorodott. Hanem aztán lekapta fejéről a fezt, baljával vérző mellsebére szorította, széles szablyáját hirtelen jobbába kapta s a törökökre rontott.

Kardja villámlón suhogott a rablók feje fölött. Az egyiknek nyomban szét hasította a koponyáját. A másik három pedig rémülten menekült a vakmerő hős elől. A bolgár házaspár felugrott a földről és sirva csókolta a lábát.

— Bocsássatok, meg vagyok sebesülve, mondta a halotthalvány hős, aztán tántorgó léptekkel vánszorgott ki az udvarra.

Melléből patakzott a vér. Még egy pár lépést tett a kapu felé, aztán összerogyott. Bakó csak ekkor mert közeledni s amint megpillantotta vitéz kapitányát, szomorúan tördelte kezzeit:

— Mondtam, ugy-e mondtam, hogy ez lesz a vége.

— Gyáva, ha cserben nem hagysz, mind levágtuk volna a rablókat.

A bolgár gazda épp most huzta ki lábánál fogva az egyik lelőtt rablót.

— Hány van még benn? — kérdezte Bakó.

— Kettő.

— No, kapitány uram, azt se hittem volna, hogy pár pillanat alatt szétveri őket.

— Vites haza, hörögte Kanizsay. Száján véres hab tolt ki s nagy erőlködéssel igyekezett fölülni a földön, de visszarokadt.

Tüdője szortyogni kezdett s amint lélegzetet vett, a szája szélén mindig újabb véres hab verődött ki.

Csakhamar elvesztette az eszméletét s Bakó a bolgár ember segítségével vitte föl a mezei lakba.

Orvos nem volt a közelben; a bolgár asszony mosta meg a vértől. Két sebet találtak a mellén.

Bekötötték s a várnai kórházba vitték.

Őszi és téli ujdonságok megérkeztek!

Női ruhaszővetek, selymek, a legújabb ruhadiszek, francia delének, barketek, függöny, szőnyeg, menyasszonyi kelengyék, női konfekció nagy választékban.

Az elismert legjobb és törvényileg védett **MAGDOLNA-VÁSZON** kizárólagos főraktára: **POLLÁK MÓR** divatárúháza Békéscsaba, Vasut-u., postahivatallal szemben.

tartja azt, hogy a magasabb állásokat a törvényhatósági bizottság által választás útján töltik be, mert sokkal helyesebb és igazságosabb dolog az, hogy ha a becsületes munkát és a szolgálati éveket számát veszik alapul a magasabb állásba jutáshoz. Mert ekkor a vármegyei hivatalnokok nem lesznek kitéve a vármegye szeszélyének és nem fog megtörténni az, hogy több évi hivatalos szolgálat után tisztújításkor egészen új emberek kerülnek be a magasabb hivatalokba.

Ennek a régi eljárásnak a megszüntetése annál inkább indokolt, mert a közigazgatási bíróság minden esetben meg szokta semmisíteni azokat a választásokat, ahol a szolgálati évek rovására új embert választ meg a törvényhatósági bizottság.

A vármegyei tisztikar hive az *automatikus* előléptetésnek, amelynek alapját a szolgálati évek képezik.

Eszevetelezte az értekezlet azt is, hogy a vármegyei levéltárosok állását magasabb kvalifikációhoz ne kössék és hogy azok a kilencedik fizetési osztályból bizonyos szolgálati év letelte után a nyolcadik fizetési osztályba is felvétessenek.

A tizedik fizetési osztályba tartozó kezelő és segédzemélyzet helyzetén úgy kívánnak segíteni, hogy mivel irodaigazgatói állások nincsenek, a kezelő és segédzemélyzet is megfelelő szolgálati év után a kilencedik fizetési osztályba is bejuthasson.

Kívánja az értekezlet elérni még azt is, hogy a vármegyei szolgák 20 évi szolgálat után hajdukaplári rangba jussanak.

Az értekezlet erősen kardoskodott amellett, hogy a kormány a közigazgatási tisztviselőknél a *gyakorlati vizsgát* kötelezővé tegye és hogy törvény által legyen biztosítva, hogy magasabb közigazgatási állásokra csak az pályázhasson, akinek 2-3 évi gyakorlata és gyakorlati vizsgálója is van.

Az értekezlet jegyzőkönyvét az országos tisztviselő-egyesületnek felküldte a vármegyei tisztikar.

Az ottani basát annyira fölháborította Szoszopol község lakosságának gyávasága, hogy azt háromezer gurus pénzbírságra ítélte. Majd meglátogatta a hőst a kórházban, részvétét fejezte ki, aztán kijelentette, hogy a bolgár falu népére háromezer gurus pénzbírságot vetett ki. Ennek a felét ünnepélyesen át is nyújtotta neki.

Hát a másik fele kié lesz — kérdezte Kanizsay, aki néhány nap mulva egy kissé könnyebben érezte magát.

Az természetesen az enyém, — amiért példásan megfenyítettem a lakosságot, felelte önértzetesen a basa.

Kanizsay mosolyogni próbált; furcsa igazság az, gondolta magában, hogy két nehéz sebéből, amik bátorságának az érdemrendjei, a basa huz hasznót.

De nem beszélhetett, az orvos a basát is csak kivételesen engedte be hozzá, mert a tüdője volt átlóve, s némán kellett feküdnie.

Vakmerő tettének híre egész Törökországot bejárta s az ott élő emigránsok folyton tudakozódtak az állapota felől. Három hét mulva szegény Kanizsay meghalt. A szétroncsolt tüdő sirba vitte a daliás hőst.

Bakó Imre nagy lelki mardosást érzett s nem volt többé maradása Szoszopolban. Otthagyta ezt a nyugalmas helyet, de mielőtt tovább vitte volna a vándorbotot, elment Várnába és zokogva vett búcsút a hős kapitány sírhalmától.

Rözigazgatást Gerendásnak!

Mozgalom a gazdák között.

Kétszáz aláírással kérvény.

Csaba, október 24.

Lapunk múlt számában ismertettük azt a mozgalmat, amelyet az *Apponyi-Gerendás* levő gazdák indítottak avégből, hogy Csaba községtől elszakadva, *Csorvás* községhez csatlakozzanak, mint olyanhoz, amely sokkal közelebb fekszik a gerendási földekhez, mint Csaba.

Ugyanezért rámutattunk azokra az eszközökre is, amelyekkel nekünk továbbra is meglehetne tartanunk az elszakadni hajlandó gerendásiakat.

Cikkünknek meglelt a kívánt eredménye. Az intéző körök belátták, hogy a csakugyan távol fekvő gerendásiak érdekében tényleg kell tenni valamit és ezért a Gerendástól Csabáig vezető telefonhálózatot nyilvánossá teszik, az ujonnan megnyitott iskolát a kereskedelmi miniszter engedélyével postaügynökséggel látják el, sőt a tanítót meg fogják bizni marhalevelek kiállításával is.

Örömmel üdvözölhetjük már ezt az intézkedést is, azonban ezeket még nem tartjuk olyan eszközöknek, mint amelyekkel a szakadást meg lehessen akadályozni. A gerendásiak sokkal többet kívánnak és kívánalmait teljesíteni is kell, mert sokkal nagyobb veszteséget jelent községünk részére a szakadástól származó differencia, mint azoknak a szükségleteknek a kielégítése, amelyeket a gerendásiak kívánnak.

Mint értesültünk, a „Békésmegyei Függetlenség” cikkére erős mozgalom indult meg nemcsak Apponyi, hanem a Trautmannsdorff gerendási lakók között is abból a célból, hogy a lapunkban felvetett eszmék alapján az ottani lakosok továbbra is megmaradjanak községünk kebelében és ne kelljen kényszerítő okoknak engedve, *Csorvás* községhez csatlakozniok.

Legközelebb 200 aláírással ellátott kérvényt nyújtanak be a gerendási lakosok Csaba község képviselőtestületéhez, amelyben kéri Gerendásnak közigazgatási tisztviselőkké való ellátását, illetve, hogy kérjék a múlt számunkban felvetett eszmék megvalósítását.

Reméljük és hisszük azt, hogy a gerendási lakosoknak kérelme elől a képviselőtestület, — éppen azért, mert az ilyen impozáns alakban, 200 gazda aláírással kerül a képviselőtestület elé — nem fog elzárkózni, hanem a lakosok jogos és méltánylandó kérelmének eleget fog tenni és külön közigazgatást biztosít a két *Gerendás* számára.

Tudjuk azt, hogy ez az átalakulás nem történhetik meg olyan gyorsan. Tudjuk azt, hogy az 1909. évi költségvetés már Gerendás közigazgatásával járó kiadásokat nem foglalja magában és éppen azért bátran állíthatjuk, hogy gerendási gazdáink egyelőre nagyon megelégednek azzal,

ha a község egyik segédjegyzőjét, amely az anyakönyvi dolgok vezetését is ellátná, kihelyezné addig, míg Gerendás közigazgatása befejezést nem nyerne.

A vonat kerekei alatt.

Rejtelmes halott a sineken.

Nem tudják, ki volt...

Csaba, október 25.

Az aradi kir. ügyészségnek rejtelmes ügyről tettek tegnapelőtt jelentést. A rövid, de borzalmas jelentés szerint az aradi gyorsvonal *szétdarabolt egy uriasan öltözött embert*, aki a jelek szerint aradi lehet és bennünket csabaiakat annyiban érdekel, hogy az összeroncsolt hulla mellénye zsebében talált aranyóra fedelében „Singer” név volt beírva; aki pedig a pár év előtt elhalt *Singer* Náci bácsit ismerte, tudja, hogy az ő aranyórájának fedelébe is ez a név volt beírva. Így nincs kizárva, hogy a borzalmas halállal kimúlt ember a Csabáról elszármazott *Singer*-család egyik tagja lehetett, akik közül ketten tényleg Aradon telepedtek le.

Az aradi kir. ügyészséghez tegnap reggel a következő jelentést küldte be *Weisz* lökösházai állomásfőnök:

„A lökösházai vasuti állomáson tegnap este egy a felismerhetetlenül összeroncsolt, urias ruházatu férfi holttestére akadtak a vasuti sinek között. Valószínűnek tartják, hogy az ismeretlen férfi hulláját a Budapest felől jövő délutáni gyorsvonal hurcolta magával a kerekek között, miután az illető férfi a közbeeső állomások valamelyikén a vonat elé vetette magát.”

Az állomásfőnök rövid jelentése alapján a nyomozást a királyi ügyészség azonnal megindította, azonban az eddigi eredményre nem vezetett, mert sem a katasztrófa helyét, sem pedig a véres hulla személyazonosságát eddig megállapítani nem lehetett.

Megállapítható csak annyi volt, hogy az illető valószínűleg aradi ember. A kemény gallérján ugyanis a *Gutman* és *Berger* aradi divatáru kereskedő cég neve állott. A holttest fej nélkül került a lökösházi állomáshoz, ahol a halott mellénye zsebében szép, értékes aranyórát találtak s a fedél belsejébe ez a név volt beírva:

Singer

Hogy ki ez a szerencsétlen teremtés és miképpen került a vonat alá, azt nem sikerült kideríteni.

A rendőrség mit se tud a szerencsétlenségről. Aradon most 34 olyan ember lakik, akiknek a vezetékneve *Singer* s így addig bajos lesz megállapítani a halott kilétét, amíg hozzátartozói nem jelentkeznek.

Összetiport asszony.

A gondatlanság áldozata.

Csaba, október 24.

Pár nappal ezelőtt a *Braun-féle* gőzmalom tájékán borzalmas szerencsétlenség történt. Egy szerencsétlen csabai asszonyt halálra tiport egy felügyelet nélküli kocsi befogott két ló. Az asszonyt súlyos sérüléseivel a csabai kórházba szállították, ahol ir-

tózatoss szenvedés után meghalt. Holttestét felboncolták és a kocsi tulajdonosa ellen a bűnvádi eljárást megindították.

A borzalmas esetről a következőkben számolunk be:

Gécs János csabai földmives 45 éves felesége pár nappal ezelőtt a *Braun-féle* gőzmalomba igyekezett egy targoncával, amelyen egy üres zsák is volt. A malom előtt állott *Sipos* András csabai lakos kocsija is — minden felügyelet nélkül. A lovak a targonca zörgésétől megijedtek, futásnak eredtek és a szerencsétlen asszonyt elütötték.

Az asszony a lovak közé esett, úgy hogy mind a két ló összetaposta, majd pedig a gabonával megrakott kocsi ment rajta keresztül.

Gécs Jánosné a baleset következtében súlyos sérülést szenvedett. A vér teljesen elborította és eszméletét is elvesztette. Súlyos sérüléseivel a kórházba szállították, ahol gondos orvosi kezelésben részesítették.

A lelkiismeretes és pontos ápolásnak azonban nem lett meg a kívánt eredménye, mert *Gécs* Jánosné tegnap reggel meghalt.

A kir. ügyészség a halál okainak és körülményeinek kiderítése végett elrendelte *Gécs* Jánosné felboncolását, amelyen a törvényszék részéről *Domokos* István járásbíró jelent meg. A boncolást dr. *Wallfish* Ferenc és dr. *Remenár* Elek orvosok végezték, akik *Gécs* Jánosné hulláján irtózatoss sérüléseket konstataáltak.

Megállapították, hogy a szerencsétlen asszony két bordája, *medencecsontja*, *hátgerinc-csigolyája* is összetört.

A boncolásról felvett jegyzőkönyvet beterjesztették a gyulai királyi ügyészséghez.

EGYRŐL-MÁSRÓL.

Furcsa üzlet. — Az utazó közönség kényelme. — Hol a rendőrség?

Ha valaki véletlenül másodosztályra szóló vasuti jeggyel egy elsőosztályú szakaszba ül, ellehet készülvén, hogy vagy kizavarják onnan, vagy pedig megbírságot adják. Nem ezt az eljárást kívánjuk mi elítélni, mert ez igazságos; mi csupán ennek az eljárásnak a negatívumát tartjuk igazságtalannak és elítélendőnek, amikor az államvasut első és második osztályra szóló jeggyel akár III-adosztályon utaztatni. Pedig hát ez megtörténik most ugyan csak gyakran, amikor a Gyula—Csaba között közlekedő motoros kocsikon — mint például péntek délelőtt a 9 óra 30 perckor induló vonaton is — csak harmadosztályú szakaszok vannak. A gyorsvonattal érkező utazóközönség, aki Gyula felé utazik és akinek első vagy másodosztályú jegye van, kénytelen beszállni olyan kocsiába, ahol a rend nem a legnagyobb, a tisztaság nem a legfényesebb és ahol nem szalónképes bagázók akkoraikat köpnek a padozatra, mint egy *lant*. Árvisszatérítésről szó sincs... Kifogást tenni nem lehet... Legfeljebb azt a választ kapja az ember, hogy tessék olyan vonaton utazni, amelyen akár második vagy harmadosztály is van, a jegy ára arra is érvényes még. Ezt az igazságtalanságot kívánjuk gombostűre szurni, hátha rá-

szánja magát a Máv. igazgatóság, vagy tüzeltvezetőség és segít a bajon valahogy.

Ha már a Máv-ról így megemlékeztünk, szinte kötelességünknek tartjuk az alföldi első gazdasági vasut motorjárautainak kényelmes voltáról is megemlékezni, amelynek kocsjai a modern közlekedési eszközök minden kívánalmaival rendelkeznek ugyan, de csak akkor, ha nem volna *utazó közönség a világon*. Illetve, hogyha az amugy is bő periferiákkal rendelkező kofaasszonyok tele nem tömnék kosárral, batyuval és mindenféle jóval a motoros kocsjakat úgy, hogy az utazó közönségnek nemcsak a lélekzetét nyomják el, hanem megfojtják benne még a csirját is annak, hogy az alföldi első gazdasági vasutnak minden kényelemmel berendezett vasuti kocsjának kiválóságait elismerje. Tessék kofa-vonatokat csinálni, tessék a batyukat is jeggyel megterhelni, tessék a közönség érdekében az igazgatóságnak egy kicsit a fejét is törni, hogy a közönség a batyuk között meg ne fulladjon.

Most, amikor a községi tisztviselőknél a drágaság miatt az *éhtifusz* kezd kiütni, úgy, hogy a községi orvosok minden előkészületet megtettek a komolyabb bajok elfojtására, most, amikor *Kraszkó Mihály* európai közhírre tett beszéde következtében a *krumpli-düh* is erősen kezd megintezedni a derék tisztviselők számát, senki sem gondol arra, hogy piacok alkalmával a község lakosait csak egy pillanatra is megvédje attól, hogy lelketlen alkuszok hathatós befolyása következtében az élelmiszerek beszerzési ára csak egy kicsit is alább szálljon. Piacok alkalmával csak a szedők és alkuszok érdeke talál bő támogatást. A szegény közönség pedig örüljön, ha van egy pár krajcárja, amit a hetipiacok alkalmával elkölthet. Nem elég, hogy a község a szedőknek megengedi azt, hogy kora reggeltől szedhessék a baromfit, a tojást, most még annak is szemet hunynak — bár a szabályrendelet tiltja — hogy a szedők a piacra vezető utakon fogják el a piacra jövőket és ott szedik össze a csirkét, tojást, tollat, gabonát. Ez már még sem járja! Hol van a rendőrség? Vagy tán pihen a fizetésfelemelés babérjain? Miért nincs a piacon is egy rendőrszem!

Vizsgálat egy korcsmáros ellen.

A gyulai vizsgálóbíró Berényben.

Az exhumált halott.

Csaba, október 24.

Megirtuk a multkor, hogy *Zeke György* mezőberényi 60 éves nap-számos súlyos testi sérülései következtében meghalt és hogy hátcsigolyatörés okozta halálát. A vizsgálatot a boncjegyzőkönyv betérjesztése után a kir. ügyészség azonnal megindította, azonban olyan körülmények merültek fel, hogy a pár nappal elhalt *Zeke György*öt exhumálni kell és hogy a vizsgálóbírónak Mezőberényben is ki kell szállnia.

A gyulai kir. törvényszék tegnap Mezőberény és Csaba község előjáróit értesítette, hogy a vizsgálóbíró mind a két községben ki fog

szállni, hogy *Zeke György* büntügyében a vizsgálatot bevezesse.

A vizsgálóbíró vasárnap érkezik Csabára, ahol dr. *Reisz Miksa* és dr. *Wallfisch Ferenc* községi orvosok *Zeke György*öt exhumálni fogják, majd pedig azokat a tanukat fogják kihallgatni, akiknek *Zeke* utolsó óráiban elmondta, hogy *Balogh István* korcsmáros a földre letiporta és össze-vissza verte, azért, mert egy hordó bort kieresztett.

Zeke György ügyében, tehát első sorban a kórházi ápolók és orvosok lesznek kihallgatva, akiknek *Zeke György* elmondta sérüléseinek okát.

Ezután a vizsgálóbíró *Mezőberénybe* utazik, ahol a vizsgálatot be is fogja fejezni. A korcsmáros, aki az öreg favágót megölte, tagadásban van és azt állítja, hogy igaz ugyan, hogy ő azért, mert *Zeke* tőle bort lopott és mert egy hordó borát a földre eresztette, nagyon megharagudott és megverte a napszámot, de tagadja, hogy ennek következtében szenvedett volna olyan sérüléseket, amibe belehalhatott.

A tanuk közül, akiket a csendőrség már kihallgatott, sokan állítják azt, amit a korcsmáros is bizonyítani kíván, azonban vannak olyanok is, akik a sérülésben elpusztult *Zeke* vállomását erősítik meg.

Ezért vált szükségessé *Zeke György* exhumálása, mert határozottan kell tudni a vizsgálatot vezető bírónak azt, hogy *Zeke György* sérülései tényleg halálosak voltak-e, vagy csak a később beállott komplikációk után lett halálos.

A korcsmáros letartóztatása várható.

Egy csabai ember tragédiája.

Agyonuzta egy szikladarab.

Szerencsétlenség gróf Wenckheim birtokán.

Csaba, október 24.

A déznai gróf *Wenckheim-féle* vasbányában tegnap földbeomlás következtében halálos szerencsétlenség történt. Egy, a mélyben dolgozó munkás elmulasztotta a szükséges elővigyázati intézkedéseket és anélkül, hogy a feje felett levő sziklás földréteget megerősítette volna, beljebb hatolt a tárnába. Munkaközben egy nagy szikladarab hirtelen levált a tárna boltozatáról és az alatta foglalatokodó emberre zuhant. A szerencsétlen munkás nyakcsigolyatörést szenvedett és belehalt.

A katasztrófáról a következő tudósításunk szól:

A monyászai határban *Wenckheim Frigyes* grófnak a *Korbu* hegyen levő vasbányájában dolgozott *Krizsán György* csabai születésű és illetőségű munkás is, aki, hogy Amerikából hazajött, állandóan a *Wenckheim* birtokon volt mint munkás alkalmazva. Tegnap délután *Krizsán* egy husz méter mély aknába ereszkedett alá kötéllel, amelyet fenn *Csáva Juon* nevtű munkástárta tartott. *Krizsán* egy oldalaknát keresett és a főaknától jobbra, körülbelül öt méternyire távolodott, ott munkába

fogott, de elmulasztotta föllátni az ugynevezett biztosító fákát, négy darab négyzetelakú fadarabot, amelyeket a bányákban mindenütt a felső földréteg beomlásának megakadályozására használnak.

Mialatt az oldalaknában csákány-nyal dolgozott, az odaerősítés híján laza boltozat megmozdult és egy hatalmas szikladarab egyenesen *Krizsán* nyakába zuhant. A szerencsétlen munkás kétségbeesett jankiáltást hallatott, amelyet a felszínen *Csáva Juon* is meghallott és rosszat sejtve a kötéllel felhuzta társát. *Krizsán*nak még volt annyi ereje, hogy szaggatott szavakban elbeszélhette, mi történt vele az aknában és arra kérte *Csávát*, eszközölje ki a grófnál, hogy családját ne tegye ki az uradalmi épületből, azután elvesztette eszméletét és rövid szenvedés után meghalt.

*Krizsán*nak fiatal felesége és egy kis leánya maradt, akiről az uradalom fog gondoskodni.

TARKA ROVAT.

A második keresztelő. — A taktika. — A feladó. — Az új kasznár.

Egy megyebeli fiatal tisztviselővel történt meg az, hogy módfelett szeretett volna kikeresztelkedni. Nem azért, mintha nem tetszettek volna *Mózes* tanai, hanem a számító ifjak sorába tartozván, úgy gondolta, hogy jobban halad a pályán, ha megkeresztelik. De nehogy kárba menjen ez a jó gondolata, fölkereste azt a főlebbvalóját, akit legbefolyásosabbnak vélt.

— Nagyságos uram, — szavalta a főrekvő fiatalember — én rájöttem arra, hogy engem — és általában a művelt embert — nem elégíti ki mostani vallásom. Katolikus szeretnék lenni és nagyságodat óhajtanám keresztapámnak.

Minden nehézség nélkül megtörtént a „kitérés.” Amikor a nevezetes aktus véget ért és kijött a templomból keresztapjával együtt az ujdonsült katolikus, e szavakkal fordult a főlebbvalójához:

— Kedves keresztapám, most még egyet kérek öntől.

— No, fiam mi az?

— Legyen ezentul az én protektorom.

A keresztapa ezt felelte:

— Gyerünk vissza édes fiam, mert ugy látom, téged nem jól kereszteltek meg...

Egy fiatal csabai ügyvédjelölt önkéntes most a 101-ik gyalogezrednél. Az oktatás napjai vannak jelenleg és a futólépésben is gyakorolják az ujoncokat. Ami önkéntesünk azonban nem valami jó futó s így a hadnagyja alaposan leszólta:

— Hallja önkéntes, ahogy maga fut, az gyalázat.

Az önkéntes valamivel védekezni akart s így felelt:

— Tessék csak rám bizni, hadnagy ur. Ha háboru lesz, én szaladok legjobban... már mint ahogy a taktika meg fogja kívánni.

A hadnagy önkéntelenül is ráfelelte:

— Az pedig meg fogja kívánni.

A község háza előtt vasárnap délelőtt nagy csoportban állnak gubán atyafiak; politizálnak, vitatják az ország gondjait; majd a termésről kerekedik szó, aztán rátérnek a leghálásabb témájukra, az adózásra. Egyik öszbevegült bajszu, *Kossuth*-szakállas földműves fohászokodik neki először:

— Tudják ken'tek, az adó nyom benünket leginkább. Telekadó, kövezetadó, községi adó, utadó és üsse meg a kő, ez bánt a legjobban... fejadó is van...

A fiatal, iskolázott legény közbeszólt itt:

— Miért haragszik bátyámuram éppen a fejadóra?

— Hogyne haragudnék, mikor azt is megadóztatják, aminek semmi hasznát nem veszi az ember!... — volt az öreg válasza.

Uj kasznár jött az egyik békésmegyei uradalomba. Napbarnított arcu, kégeskező férfi, akiről meglátszott, hogy hozzá van szokva a mezei élethez. Bizonyítványából ki is bizonyosodott, hogy már évek óta úzi tanyai mesterségét.

Már két hete élt az uradalmon, amikor egy szép napon megjelent a lakásán a földesur.

Körüljárták az udvart és a tanyákat; amikor visszatértek, a birtokos megállott a disznó mellett. Fejét csóválta:

— Kedves barátom, az nem helyes, hogy ön közvetlen a lakás mellett állította fel a disznóolat. Nem gondolja-e, hogy az egészségtelen?

— Bocsánat, nagyságos ur, — feleli a kasznár önérettel — az én kezelésem alatt még sohasem betegedett meg disznó.

Befagyott remények.

Nem lesz Csabán új állomás.

Csaba, okt. 24.

Csaknem két évtizede már annak, hogy ugyancsak érezhetővé vált a csabai vasuti állomás újra építése és ugyancsak két évtizede szaladgálunk fűhöz-fához, hogy azokon a mizériákon, amelyeket már olyan régóta érezünk, valahogy segítsünk. Már-már letettünk arról, hogy a csabai állomás örökre megmarad olyan szűknek, kicsinynek, egészségtelennek és piszkosnak, mint amilyen az most, mikor egyszerre másfelől kezdett fujdogálni a szél és hire futott annak, hogy a csabai állomást *ujra fogják építeni* és hogy az új épület a modern kor minden kívánalmait ki fogja elégíteni.

Vártunk és reméltünk... Öt évvel lettünk idősebbek és várakozásunk, reményünk továbbra is csak várakozás és remény maradt. Sőt a reményből is ugyancsak sokat veszítettünk, amitóta alkalmunk volt betekinteni a Máv. igazgatóságnak 1909. évi beruházási költségvetésébe és meggyőződöttünk arról, hogy ebben az előirányzatban Csaba ugyancsak kicsiny pont és az állomás épületének kibővítésére, vagy újraépítésére (?) csupán 50,000 korona van előirányozva, míg *Arad*, *Temesvár* és más nagyobb városok állomásainak rendezésére az előirányzott összeg 300,000—400,000 korona között váltakozik.

Ilyen *sovány* előirányzat mellett tehát nem várhatjuk, hogy állomásunkon a jövő évben legyen valami hatalmas változás, mert az az 50.000 korona, amelyet az államvasutak a csabai állomás renoválására adnak, csak azt engedni reményleni, hogy ilyen csekély összegért az állomásépületet legfeljebb csak jó karba lehet hozni, de nem átalakítani, és azt, hogyha az állam a jövő évben 50.000 koronát fordít a csabai állomásra — két-három év múlva sem fogja elhatározni azt, hogy, bár a szükségletek erősen kívánják is, nagyobb építkezéshez fogjon.

Igy hát ha már eddig husz évet vártunk, bátran várhatunk majd még egyszer annyit, míg odáig jutunk, hogy a csabai állomáson célszerű, megfelelő „új épület” legyen, ha csak valami nagyobb mozgalmat nem indítunk majd abban az irányban, hogy a kereskedelmi kormány végre belátva a jelenlegi állapot tarthatatlanságát, csakugyan elrendelne az állomás újraépítését.

HIREK.

Választói jog pluralitás nélkül.

Ezen a címen cikket közöl a „M—g”, azt fejtegetvén, hogy igenis van mód a választási reform kérdésének oly megoldására, mely mellett pluralitás nélkül is meg lehet védelmezni a nemzeti álláspontot. És pedig akkép, ha a választási jogot a *családi tüz-hely* alapján reformálnák. Az idézett lap közli is egy ily reform tervének főbb intézkedéseit. Ugy tudjuk, hogy ezen az alapon *Holló Lajos* dolgozott ki egy reformtervezetet s épp azért, mert azt hisszük, hogy e tervről még sok szó esik, imé reprodukáljuk annak alapvető tételeit, melyek a következők:

A választói jogosultság tekintetében a következő főbb megállapítások volnának a családi tüzhely elvének alapján elfogadhatók:

I. Választói joggal birna minden 24-ik évét betöltött irni és olvasni tudó magyar honos férfi, akinek állandó lakása van és aki valamely községben legalább két év óta lakik.

II. Választói joggal birna továbbá minden 24 éves magyar honos férfi, aki, ha irni és olvasni nem is tud, de az összes adónevekből (az általános jövedelmi pótdadót is beleszámítva) együttesen legalább 15 korona állami egyenes adót fizet.

III. Választói joggal birnának, tekintet nélkül a lakásra, amennyiben 24-ik életévüket betöltötték és irni, olvasni tudnak:

1. azok a munkások és más alkalmazottak, akik legalább öt év óta vannak egy helyben alkalmazva;

2. azok, akik szüleikkel laknak egy lakásban;

3. azok, akiknek külön adótárgyat képező valamely földbirtokuk, vagy házuk van;

4. azok, akik önállóan kereskedést, vagy ipart űznek.

IV. Végül választói joggal birna minden 20-ik évét betöltött magyar honos férfi, aki valamely középiskolát, polgári iskolát, kereskedelmi, vagy gazdasági iskolát elvégzett, vagy gyógyszerészi, tanítói, állatorvosi oklevéllel bír.

V. Az első pontban körülírt állandó lakással birónak tekintendő az, akinek egy szobája és az azzal összefüggő konyhában önálló tüzhelye van.

— **Az állandó választmány ülése.** Békésvármegye törvényhatóságának állandó választmánya, *Ambrus Sándor* alispán elnöklése alatt a vármegye-ház tanácstermében, október hó 31-én délután 3 órakor ülést tart, amelyen az 1909. évi országos képviselőválasztási szavazók névsorát fogják véglegesen összeállítani.

— **A nőegylet estélye.** A békéscsabai nőegylet harminc éves fennállását november hó 7-én hangversenynyel egybekötött táncmulatsággal fogja megünnepelni. Az estély gazdag műsorának első pontja lesz *Reil Lajos* dr. tanár alkalmi prólogja, amelyet *Ormay Lenke* fog elszavalni. *Laurovics Ferenc* és *Irsa Ferenc* tanárok négykezest játszanak. *Grassely Norbertné* arasszony magyar népdalokat énekel férje zongorakiséréte mellett. A következő pontot *Szemere Viola* alkalmi előadása tölti ki;

Szihelszky Emma és *Seres Jolán* dialogot adnak elő; *Peszkar Jenő* joghallgató hegedű számmal szerepel; *Koppány Gyula* ref. lelkész *Seres Jolán* zongorakiséréte mellett melodramát ad elő és végül *Bohus Ferenc* magyar népdalokat fog énekelni.

— **Véglegesítés.** *Ambrus Sándor* alispán dr. *Koltai Ármán* csabai körházi segédorvost állásában véglegesítette.

— **Petőfi István hamvai.** Megírtuk volt, hogy a Petőfi-Társaság egybegyűjtendő a Petőfi-családtagok hamvait, a csáki temetőben nyugodt Petőfi Istvánt is exhumáltatta. Az exhumálás csütörtökön történt. *Kondoros községét Fülöpp József* jegyző, a Geist-uradalmat *Fűzék Béla* kasznár képviselte. A felásott sirban előtűnt az érckoporsó, egészen ép volt. Felnyitva, benne fekvő alak teljes vonalait mutatkozott. A fej hajzattal, bajusz és szakállal mutatja, hogy idősebb férfiú porlad a koporsóban. Látható volt a magyar Zrínyi-zékének a zsinórzata a gombokkal együtt. Érintésre minden porrá omlott. A koponyát, a széthulló csontvázrészeket óvatosan kiszedték s egy a célra hozott egészen kicsi koporsóba rakták, a régi koporsót benthagyták — s vitték az egybeszedett maradványokat Budapestre.

— **Az aradi kereskedelmi és iparkamara ülése.** Az aradi kereskedelmi és iparkamara tegnap délután teljes ülést tartott, melyen szinte kizárólag a kamarai kerület ügyeivel foglalkozott. Az általános érdeklő napirendi tárgyak közül kiemelkedett az elnökségnek előterjesztése a kamara által rendezendő kereskedelmi és ipari liceumról; tervbe vette ugyanis a kamara, hogy a tél folyamán a kereskedők és iparosok, valamint az érdeklődő közönség részére előadásokat rendez, melyeken közérdeklő gazdaság-politikai kérdéseket ismertet és vitat meg. Az idei liceum tizenkét előadásból fog állni. A magyar szőlősgazdák országos egyesületének felhívására a kamara csatlakozott ahhoz a mozgalomhoz, mely a boritaladó eltörlését, vagy legalább is lényeges leszállítását tűzte ki céljául, ellenben nem támogatja a hazai kőolajipar részvénytársaságnak kezdeményezését a petróleum termelés törvényes kontingentálása érdekében. Foglalkozott a teljes ülés a kereskedők és iparosok nyugdíj kérdésével is és csatlakozott a marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara által egy országos kereskedő és iparos nyugdíjpénztár létesítése érdekében indított mozgalomhoz. — A közgyűlés a kamara jövő évi költségelőirányzatának megállapításával ért véget.

— **Egyháztanács választása.** A békéscsabai római katolikus egyháztanács október hó 28-án tisztújító közgyűlést tart, amely alkalommal a világi elnök, gondnok és a tiszttakar megválaszlása fog megtörténni. A megválasztottak mandátuma 3 évre szól.

— **Lemondott adópénztárnok.** Cs. *Varga Gábor* Békés községi adópénztárnok betegsége miatt állásáról lemondott. Helyét a legközelebbi képviselőtestületi gyűlésen fogják betölteni.

— **Jegyzőinstalláció.** *Such István* választói másodjegyzőt, mint meg is írtuk, *Körösladány* község főjegyzőnek megválasztotta. Az új főjegyző tegnapelőtt foglalta el új állását. A körösladányiak 20 kocsi-val mentek új főjegyzőjük elé, akit a választók szintén számosan kísérték át új községében. Az új főjegyzőt a ladányiak lelkes ovációban részesítették és tiszteletére bankettet rendeztek, amelyen az ünnepi szónoklatot *Vakarcs János* községi bíró tartott.

— **Esküvő.** *Sáfár István* szeghalmi ref. segédlelkész e hó 28-án vezeti oltárhoz *Fazekas János* szeghalmi földbirtokos leányát, *Juliskát*.

— **A derék munkás.** *Almássy Dénes* gyulavári uradalmán *Kuhn Albert* munkás, hogy a cséplőgépben kárt tegyen, egy kevés drót-kötéllal kötött össze. A berakó munkás azonban észrevette a drótot és így nem került az bele a cséplőgépbe. Azóta *Kuhn Albert* ellen a szolgabírósnál már több tárgyalást tartottak. Mert az alispán, ahova időközben a dolog felkerült, az összes iratokat a gyulai kir. törvényszékhez tette át, ahol a kártékony ember ellen a bünvádi eljárást megindították.

— **Megsemmisített választás.** Békéscsaba község június havi képviselőtestületi gyűlésén az alföldi első gazdasági vasut, az alsó-fehérvári áramterelő társulat igazgató-ságába és a gazdasági egyesületbe egy-egy bizottsági tagot választottak, hogy ott a községet képviseljék. De mert a választás szabálytalan volt, azt *Tardos Dezső* békéscsabai ügyvéd megfellebbezte. A fellebbezés alapján a választást a belügyminiszter megsemmisítette és utasította a községet, hogy új választást tartson.

— **Jóváhagyott szabályrendelet.** A belügyminiszter a vármegyei vendéglők, kávéházakról szóló szabályrendeletet jóváhagyta.

— **Garázda legények.** Tegnap este *Mados György* szarvasi lakos korcsmája előtt *Oroczy Mihály*, *Szebenyinszky Pál*, *Makula Pál*, *Balcsok János*, *Zuberecz András* és *Kovács János* szarvasi legények megtámadták *Erdélyi Ferenc* cipészsegédet, akit alaposan eldöngtetek, majd pedig bicskával rohantak rá és le akarták szurni. A rendőrség a nagy lármára a verekedés színhelyén termett és idejekorán meg tudta menteni *Erdélyi Ferenc* a veszedelemtől. A legények a rendőröknek sem akartak engedelmessé válni, csak amikor a rendőrorjárástól még több segítség is érkezett, akkor távoztak el, de később megint csak összeverődtek és ekkor azzal töltötték ki boszuszujukat, hogy az épület-ablakokban és párkányokban tettek kárt.

— **Elfogott dohánycsempész.** *Papp Rókus* ujkigyósi lakos *Gedő Mihály* kigyósi gazda János nevű fiától 9 kilogramm dohányt vásárolt és azzal bejött *Csabára*, hogy egy kis vásárt csináljon. *Tyirják Tamás* és *Bota János* községi rendőrök azonban megcsípték és most már a szigorú finánc-reglama szerint fognak a szegény *Papp Rókus* fejére szentenciát mondani.

— **A csabai kereskedelmi tanfolyamok.** A Magántisztviselők és kereskedő ifjak egyesületének választmánya csütörtökön ülést tartott, melyen *Szemere Kálmán* elnök akadályoztatása miatt, dr. *Herzog Henrik* elnökölt. Ez ülésen tették meg a végső intézkedéseket az egyesület égisze alatt fennálló tanfolyamok megnyitása tárgyában. *Káldor Miksa* titkár előadása alapján elhatározta a választmány, hogy a tanfolyamok felállítását eleve határozattal emeli; a tanfolyamok megnyitása azonban november hó 3-án csak az esetre fog megtörténni, ha a hallgatók a választmány korábbi határozata értelmében a tandíjat *Kohn Sámuel* egyesületi pénztárosnál, legkésőbb november hó 3-án, délelőtt 12 óráig lefizetik. Érdekében áll tehát a hallgatóknak, a tandíjat a jelzett időpontig megfizetni, mivel különben a tanfolyamok nyújtotta jótéteménytől elesnek. A tandíjat a választmány a következőkben állapította meg: Angol nyelvi tanfolyam egyesületi tagoknak 12 korona, nem tagoknak 18 korona. Német nyelvi tanfolyam tagoknak 10 korona, nem tagoknak 15 korona. Kereskedelmi szaktanfolyam tagoknak 20 korona, nem tagoknak 30 korona. A tanfolyamokat az egyesület díszes olvasó termében rendezik, melyet e célra adóztatnak; egyúttal a tanítás zavartalanlágá érdekében az egyesület többi helyiségeiben is a szükséges változtatásokat eszközlik. Az előadások időpontja a következő: Könyvelés és levelezés kedden este 8^{1/2}—10^{1/2}-ig, pénteken 8^{1/2}—10^{1/2}-ig. Német kurzus hétfőn 8^{1/2}—10^{1/2}-ig. Angol kurzus szerdán 8^{1/2}—9^{1/2}-ig, szombaton 8^{1/2}—9^{1/2}-ig, vasárnap d.e. 11—12-ig.

— **Meghosszabbított vámszedési jog.** A kereskedelmi miniszter Szeghalom, Füzeggyarmat és Körösladány vámszedési jogát, amely október hó 31-én lejár, a végleges rendezésig március hó 31-ikéig ideiglenesen meghosszabbította.

— **Eltársak! Munkások!** Ilyen címmel osztogatják szét a csabai szervezett munkások azt a meghívót, amely az október 30-án este 8 órakor tartandó felolvasásra hívja meg a munkásokat. A felolvasás, amelyre előadót a központ küld, politikai színezetű lesz. „A kormány és a választói jog”, továbbá „Mi a teendőnk?” címmel lesznek a felolvasások megtartva a Baross-vendéglőben.

— **Kinevezés.** A vallás és közokt. miniszter *Novák Otília* okl. tanítónőt a csabai állami elemi népiskolához rendes tanítónővé nevezte ki.

— **Beiratás.** Az építő ipari téli tanfolyamban a tanítás november 3-án kezdődik. Felkérem a kőműves, ács, kővező, kőfaragó, szobafestő és mázó mester urakat, hogy tanoncaikat a folyó évi november hó 1-én délelőtt 9—12 óra között a Munkácsy Mihály-utcai *Novák Dániel*-féle házban okvetlen beirassák, nehogy annak elmulasztásából kellemetlenségük legyen. Az építő ipari továbbképző esti-tanfolyamban részt venni óhajtó kőműves, ács segéd és mester urakat kérem november 3-án délután 5—7 óra között a beiratás eszközése végett a polgári fiúiskola emeleti nagytermében való szives megjelenésre. *Achim Gusztáv* id. igazgató.

— **Elmentek a bolgárok.** A csabai piacon már csak két öreg bolgár ember árulja a zöldséget, míg a többiek mind hazatértek Bulgáriába, ahol most ugyancsak mozgalmás idöket élnek, mióta az or-

szág a portával szemben kimondta függetlenségét. A két öreg bolgár elmondta, hogy az ország minden vidékéről hazamentek a bolgárok, mert ott még a tél folyamán szükség lesz minden épkéz-láb emberre.

— **Iktató-választás.** Szarvas község képviselőtestülete, mint tisztújító szék *Wieland* Sándor főszolgabíró elnökletével csütörtökön fogja betölteni a megüresedett iktatói állást amelyre heten adták be pályázatukat.

— **Almalopás.** A csabai vásár, bár a rendőrség mindent elkövet, hogy a vásári csirkefogók minél kevesebb zsákmánnyal távozzanak el Csabáról, ritkán szokott megtörténni egy pár kisebb-nagyobb lopás vagy tolvajlás nélkül. Most is a rendőrség egy ismeretlen fiatal ember után kutat, aki *Lukács* Mihályné született *Kiss* Juliánának ügyes mese kíséretében 4 zsák almát adott el. A négy zsák almáról azonban később kiderült, hogy lopott volt és hogy mind a négy zsákot az ismeretlen tolvaj *Gerga* József biharmegyei gyümölcs-kereskedőtől lopta.

— **Mozsártolvaj.** *Sándor* Zsuzsanna gyulai születésű idősebb asszony a besurranó tolvajok érdekes csoportjához tartozik; nem lop el a világért sem mást, csak sárgaréz holmit: vasalót, gyertyatartót és különösen a sárgaréz mozsarak izgatják. *Balassa* Jenő csabai lakos konyhájából tűnt el egy sárgaréz mozsár, majd meg *Daimel* Lajos kárára szintén eltűnt egy sárgaréz mozsár addig, míg a cselédek a kuton jártak. Mindkettőt *Sándor* Zsuzsanna emelte el. Most a csabai és gyulai rendőrség kutatja, hogy a mozsártolvaj kinél értékesítette a sárgaréz holmikat.

— **Pályázat.** A hivatalos lap mai száma egy pályázatot közöl, amely szerint a békéscsabai adóhivatalnál díjas gyakornoki állás van üresedésben. A pályázati határidő 2 hét múlva záródik. A folyamodni szándékozók kérvényüket felszerelve a gyulai pénzügyigazgatósághoz adják be.

— **A lelkiismeretes órás.** *Murzsicz* András békéscsabai lakos, azzal az ügyes foglalkozással keresi kenyerét, hogy a tanyákat bejárja és rossz órákat vállal el reperálás céljából. Az órákat persze nem javítja ki, hanem eladja, a tulajdonosok meg bottal üthetik a nyomát, mert *Murzsicz* András ugyancsak *Fregoli* módjára változtatja a lakását. A csendőrségen tegnap délelőtt *Román* Pokmaj éjjeli őr tett feljelentést *Murzsicz* ellen, akinek az óráját szintén értékesítette a lelkiismeretes órás. *Murzsicz*ot a csendőrök most Gerendásról kerítették elő; kihallgatása alkalmával beismerő vallomást tett. Sikkasztás miatt a bűnvádi eljárást megindították ellene.

— **Magyar Otthon.** Tisztelt olvasóink becses figyelmébe ajánljuk a Budapest, VIII., Főherceg Sándor-utca 30. szám alatt levő Magyar Otthon Penziót. Mérsékelt árban elegánsan butorozott, különbejárta szobákat lehet ott bérelni s esetleg teljes ellátás is kapható. Csoportos jelentkezések megfelelő kedvezmény. Szigorú családis otthon.

— **Letartóztatott gazda.** Mult számunkban megírtuk, hogy *Kállai* Imre szeghalmi gazda, feleségét, akitől különválva élt, agyonlőtte, azután pedig a kutba ugrott. Kállait a kutból a szomszédok kihúzták és így a gyilkos férjnek kisebb zúzódáson

kívül semmi baja nem lett. A gyulai királyi ügyészség *Kállai* Imre letartóztatását elrendelte, aminek következtében le is tartóztatták és a gyulai fogházba kísérték.

— **Megugrott bárányok.** A csabai vásáron különböző gazdáktól 40—50 darab bárány megugrott. A bárányok egyrésze a csabai öntözött rétre ment, ahol egy csapatba verődve, nyugodtan legelésztek, mindaddig, míg a csász be nem hajtotta őket a községhez. A 40 darab bárány tulajdonosai a községhezán jelentkezhetnek.

— **Éjszakai csendélet.** *Csicseley* Pál csabai lakos, betért tegnap éjszaka a *Pannonia* kávéházba egy pohár borra. Zsebében 200 korona volt. A kávéházban egy 20 koronást váltott amikor fizetett, azután eltávozott. Ma reggel azután, mikor a vásárba akart menni, megnézte pénztárcáját és igen megdöbbenve konstata, hogy abban csak egy 20 koronás van, míg többi pénze eltűnt. De azután, későbbben megnyugodott, mert azt hitte, hogy a pénzt felesége vette ki. Tizenegy óra tájban azonban a rendőrség értesítette *Csicseley* Pált, hogy hallomásból tudja, hogy pénzén a *Pannonia* kávéház személyzete osztozkodott. *Schwartz* Mór, a kávéház főpincére kihallgatván, beösmerte azt, hogy ő az üzletben tegnap 80 koronát talált, ebből *Rutka* Mária kaszironőnek 20 koronát, *Rechnitzer* Józsefnek 20 koronát, *Dávid* Hermannak 15 koronát adott, magának pedig csak 20 koronát tartott meg. A rendőrségen azonban konstata, hogy ez az összeg 85 koronát tesz ki, így valószínű, hogy *Csicseley* Pál többi pénze is a kávéházban veszett el. A nyomozás folyik.

— **Tűz.** *Zsilinszky* Mihály gerendási tanyáján tegnap este tűz ütött ki. Egy dohánypajta eresze gyuladt ki belülről. A tüzet idejekorán észrevették és a gazda cselédjével együtt szerencsésen eloltotta, mielőtt komoly baj származhatott volna belőle. A tűz 10 korona kárt okozott.

— **Lökötő suhanc.** Városunk nemes szülöttéről, *Gali* Zsugán Jánosról szól az ének, aki bár még csak 24 éves, viharos multja vetekszik sok öreg betörő tapasztalataival. Pár nap előtt a *Rözsabokorban* mulatott Marik Jánossal, akitől 20 koronát kért kölcsön s később, amikor az öreg Marik már nagyon részeg lett, 50 koronát lopott ki a zsebéből és a legközelebbi vonattal Mezőberénybe rándult. Itt a pénzt elmulatta, azután megfogadta *Orosz* János fuvarost, hogy hozza haza Csabára. *Orosz* vállalkozott is a fuvarra és elindult városunk nemes szülöttével Csaba fele. Alig hagyták el Mezőberényt, Zsugán egy tanyába beküldte *Orosz*ot vízért és míg az odajárt, addig a lovak közé csapott és a fuvarost faképnél hagyva, a lovakkal és kocsival megugrott. Megyer alatt azonban, mert a vetésben kárt tett, *Szakmáry* Ferenc csász elfogta és másnap reggel behozta a csabai csendőrségre, ahol már a panaszos ott volt és roppant örült a viszontlátásnak, meg annak, hogy lova és kocsija megkerült.

— **Baleset.** *Szász* Mária békéscsabai 14 éves kisleány ma dälután a Széchenyi liget melletti római katolikus temetőben egy temetésen vett

részt. Egy sirkőhöz nagyon közel állott és a temetésen résztvevő tömeg a sirkövet talpazatáról letaszította, úgy hogy a nehéz kő *Szász* Máriára esett. Súlyos sérüléseivel a kórházba szállították. Állapota igen veszélyes. A rendőrség szigorú vizsgálatot indított, hogy kit terhel a felelősség.

— **Meglepo eredmény.** Ha orvosaink segélyével sikerült a lázas, súlyos betegséget, nehéz szülés, elvetélés, súlyos műtét, nagyfokú vérvesztés veszélyeit leküzdeni, akkor a gyengült testi erő helyreállítása az üdülési időszak megrövidítése a legfontosabb követelmény, mert egy súlyos betegségeknél a csirai, melynek nyomán szenvedés és sorvadás jár, igen könnyen fészkelődnek be a gyengült szervezetbe.

Kiváló orvosok ama igyekezete, hogy az üdülési időszak gyengeségi állapotát *Ferromanganin* adagolása által megszüntessék, fényes eredménnyel járt. A betegek ezen gyógy-szerelés mellett igen gyorsan erősödtek, az életerő, munkakedv, munkabírás, egészséges arcszín, életvágy, jól érzés fokozódott és gyorsan állott be. A *Ferromanganin*-t szívesen szedték és jól tűrte azt a leggyengébb beteg is.

Hirneves orvosok mondják, hogy mily meglepo és gyors volt ezen szer használata mellett az üdülési szaknak a teljesen egészségi állapotba való átmenetele.

Egy üveg ára 3 kor. 50 fillér. Väsárlásnál ügyeljünk a *Ferromanganin* névre és a „Leányfej“ védjegyre s utasítsunk vissza minden más hasonló nevű készítményt. Kapható majd minden gyógytárban, de biztosan *dr. Adler Miksa* gyógyszerárban a *Ki-gyóhoz, Orosházán*.

— **A Nick Carter** kiadóhivatalának regényvállalataiból e héten újabb öt, fölőtte érdekes regény jelent meg. Ugy látszik, hogy azok a neveléses támadások, melyeket egyes érdekelte kiadócégek indítanak a sajtóban ezen általános kedvelt vállalat ellen, csak arra valók, hogy még jobban fokozzák a nagyközönség érdeklődését. Ami különben természetes is, mert a közönség izlése ma már eléggé fejlett arra, hogy maga ítélje meg, mit olvasson; s még természetesebb, ha csakis olyan könyvet olvas, amely a legnagyobb mértékben leköti érdeklődését. Már pedig ezek a tarka füzetek éppen ilyenek s aki például elolvassa a „Nick Carter“ legutolsó számát (39. Carter Ida a halál torkában) bizonyára nehezen fogja várni a legközelebbi füzetet, mert az izgatott és életveszélyes kalandok hosszú sorozata oly érdekes leleményességgel fűződik egymásba benne, hogy aki belekezdett az olvasásába, aligha teszi le, míg az utolsó sorig nem jutott. Ugyanezt mondhatjuk a „Buffalo Bill“ 31. füzetéről is, (A javasember talizmánya) mely a rézbőrűek babonás lelki világát tárja elénk, oly izgatón szenzációs epizódok keretében, amelyekhez fogható csak Cooper remek indústörténeteiben őriz a világirodalom. „Grand kapitány“ 4. füzetében (Kincés-ásók a tenger fenekén) egy darab világ-história is meglevenedik előttünk. A vakmerő tengerész ugyanis leszál az Ocean borzalmas mélységébe, hogy felhozza onnan a híres spanyol armada elsüllyedt kincseit. Ez ugyan nem sikerül neki, ellenben kadétja csakugyan szerez egy drága kincset: egy szép feleséget, akit Grand kapitány egy pólya halálos öleléséből ragad ki a tenger fenekéről. A „Nobody“ 7. füzetében (Az idegen légió áldozata) megismerjük a hírhedt légió szervezetét, a huszadik századnak ezt az égő gyalázatát, amelylyel szemben egész Európa tehetetlen, mert két gazdag ország: Hollandia és Franciaország féltékeny szemmel vigyáznak. A zseniális és vakmerő Nobody ennek a szervezetnek a keretéből akar kiragadni egy áldozatot, de ez a merész tett még neki sem sikerül. A „Budapesti Rejtelmek“ 7. füzeté szinte összes szerzőit felülmulja érdekességben. *Kiss* József, a regény illusztris szerzője, valóban büszke lehet arra a mohó kíváncsiságra és érdeklődésre, amelylyel a nagyközönség e szenzációs regény heti folytatását várja. Mindezek a füzetek darabonként 30 fillérért kaphatók minden könyv- és papírkereskedésben, vagy tőzsdében, de közvetlenül is megrendelhetők a kiadó Mikolási Sándornál Budapest, Király-utca 13.

Hármas szerelem.

—
Az elhagyott nők bosszúja.

—
Csak párosan szép ez az élet...

Egy megható és szomorú végű históriát közölt ma a rendőrfőbiztos a riporterekkel, amely ékes bizonyosága annak, hogy a szerelem csak kettesben szép, de ha a nők hárman vannak, akkor már az nagy baj. Ez a romantikus história talán nem is való a napihírek szürke rovatába, külön époszt, vagy operettet, vagy tudom is én mit kellene róla írni. De a riportert a napi lázas munka közepette nem ér rá ilyenmire és ezért a hármas szerelem szenvedélyes ügyét röviden és velősen, az áttekinthetőség kedvéért pontokba foglalva, ebbe a rovatba gyömszőli be. Tehát:

1. Szereplő személyek: *Hegedüs* Vilma, *Szűcs* Piroksa, *Madarász* Róza és egy ismeretlen *Don* János. A három nő közös jellemvonása, hogy mindannyian doboziak és elvált asszonyok, akik ott hagyták első szerelmük tárgyát.

2. A nők bejöttek Csabára és itt a *Don* János, nagy szerető szive mindhármukat boldogította igaz szerelemmel. Ez az állapot szép és gyönyörű volt, mint az ezeregyéjszaka meséi.

3. Azonban, őh jaj, nem tarthatott örökké. *Don* János belefáradt a hármas szerelem gyönyörűségeibe és elhatározta, hogy ezentul már csak az egyik nővel, *Madarász* Rózával osztja meg szívét. Így is lett. Róza és *Don* János elvonultak egy csendes zugba, amelyet telecsilingelt a Róza szép dala, hogy: *Van nekem uram, aranyos kis uram*... Ez a bájos idill így eltartott volna talán a világ végéig. De... mit tesz Isten?

4. Igen. Mit tesz Isten? Az Isten nem akadályozhatta meg, hogy a másik két elhagyott női szíve a bosszú fészkelődjen be. A faképnél hagyott nők, a Piroksa, meg a Vilma bosszút esküdtek és egy szomorú ősi estén véresre verték a diadalmas vetélytársat, a Rózákat.

5. És itt vége van a romantikának. Jön a próza, a sivár hétköznapiasság. Jön a csendőrség, a rendőrség, a tanukihallgatások és nagy zavar van most az egész vonalon.

6. A morál pedig mindebből az, hogy: *Csak párosan szép ez az élet!*

A szép Dani sorsa.

Még a mult évben történt, hogy *Grosz* Miksa orosházi lakos, aki a csabai katonai barakban, mint kantinos több évig szolgált ki a rezervistákat, egy meleg augusztusi napon kimelegedvén, kabátját levetette, — amelyben egy 1000 koronát tartalmazó pénztárca is volt.

A levetett kabátot a kátrin egyik szobájába az ágyra tette le, ahol *Biró* Jenő póttartalékos polgári ruhája is el volt helyezve.

Pár óra múlva megjelent a kátrinban *Biró* Emil ügyvédjelölt, *Biró* Jenő testvére, hogy Bécsbe induló öcscsétől elbucszúzzék és hogy annak polgári ruháit is magával vigye. *Biró* Emil ekkor *Grosz* Miksa kabátját is tévedésből magával vitte és az összes ruhákat a „Nádor“ szálloda portásánál helyezte el.

Grosz Miksa nemsokára észrevette, hogy kabátja és az 1000 korona hiányzik és azonnal a Nádorba küldetett a kabátjáért. Itt *Szabó* Dániel mihelyt értesült, hogy miről van szó,

azonnal a portás szobájába sietett, ahonnan nem sokára azzal jött ki, hogy a kérdéses kabát nincs ott. Később azután a kabátot mégis megtalálták a portás szobájában, de az 1000 korona és a pénztárca hiányzott.

A megindított nyomozás eredményre soká nem vezetett. Később egy névtelen feljelentés alapján a szentesi rendőrkapitányság kezdett ebben az ügyben nyomozni és ekkor kiderült, hogy abban az időben, amikor a pénz elveszett, Szabó Halász Dani a Nádor szálloda pincérje, Kálmán Ferenc szentesi cipésznek 1000 koronát küldött, aki azután a pénzből Grábmüller József borbélynak és Balog Szabó Ferenc szentesi lakosoknak is juttatott egy pár forintot azért, hogy a pénz észrevétlenül sikerült felváltaniok.

A beszerzett bizonyítékok alapján csütörtökön a gyulai királyi törvényszéknek büntető bírósága Szakmáry Arisztid elnöke alatt megtartotta a végtárgyalást, amelyben Halász Szabó Dániel tagadta, hogy az 1000 korona, amelyet ő Kálmán Ferenc szentesi cipésmesternek küldött, lopásból származik. Ez az összeg sajátja volt, amelyet mint pincér, sok munka után szerzett, ellenben a kihallgatott tanúk és a körülmények azt látszanak bizonyítani, hogy a lopást más nem követhette el, mint Halász Szabó Dániel.

A tanukihallgatás és a bizonyítási eljárás után Halász Szabó Dánielt a törvényszék 1 évi börtönrre, míg Kálmán Ferencet a vád alól felmentette. A Szép Dani a szigorú ítélet ellen felebbezett.

A tárgyalás folyama alatt a következő tanukat hallgatták ki: Grósz Miksa, Grósz Miksáné, Czinner Sándor, Lipkóvics József, Biró Emil csabai, Szabó Lajos, Balogh Szabó Ferenc, Grábmüller József szentesi és Kresz Anna szekszárdi lakosokat.

Csenevész gyermekek

gyorsan egészségessé válnak, ha a SCOTT-féle Emulsiót szedik. A javulás már az első adag használata után észlelhető. 12

A SCOTT-féle Emulsió

Az Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módszer védegyét — a halászt — kérjük figyelembe venni.

oly édes, mint a tejszín és a beteg szívesen veszi be és megemészti még akkor is, ha a tejet visszautasítja. Köztudomású, hogy az orvosok az egész világon legmelegebben ajánlják a

SCOTT-féle Emulsiót.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 fillér.

Kapható minden gyógyszerben

Pőr a fürdőkád miatt.

Jelenet a bíróság előtt.

Csiklandós ügy került a járásbírósnál a napokban tárgyalás alá. Egyik bádógosmester bepörölt egy hölgyet, hogy a fürdőkádat, amit nála rendelt,

nem akarja kifizetni. A panaszos előadta, hogy a hölgynek rendes időben hazaszállította a kádat, ami épen úgy volt megcsinálva, ahogy megrendelték. Dacára ennek, a rendelő nem akarta átvenni, sem pedig kifizetni. Kéri, hogy marasztalja el a járásbíró az alperest a kád megfizetésében.

A hölgy felé tekint a járásbíró és kérde tőle:

— Hát miért nem akarja nagysád a kád árát kifizetni?

— Mert nem jó, kérem — válaszolja a hölgy.

— Miért nem jó?

— Azért, mert nem úgy van elkészítve, mint ahogy rendeltem. Elfuserálta a bádógos.

— Hogy-hogy?

— Hát úgy, hogy szűk az a kád, kicsi is, rövid is. Nem férek bele.

— Nem áll, kérem, — szól közbe a bádógos. — A kád jó és nem rövid, tekintetes járásbíró ur.

— Kérem, ilyet ne mondjon — patog a hölgy a bádógosra.

— De mondom, tudja, mert nagysága befér abba a fürdőkádba!

A bíró haragosan szól:

— Ne vitakozzanak, mert ezzel nem megyünk semmire. Lássuk, milyen hosszú az a kád?

— Éppen elég hosszú a nagyságának. Mindjárt be is bizonyítom, ha a bíró ur megengedi, — mondja a panaszos és kisóli az ajtón, mire az inas egy új fürdőkáddal a hátán bemegy és leteszi a földre. A bádógos a bíróhoz fordul:

— Ez az kérem. Hát nem fér ebbe bele a nagysága?

— Nem, — válaszol rá a hölgy.

— Kérem, legyen szives a kádat felfelé állítani, — mondja a bíró — mindjárt meglátjuk.

A hölgy azonban ezt már nem várta be, hanem beleugrott a fürdőkádba és onnét mondta:

— Látja bíró ur, hogy nem férek bele?

— Óriási tévedés, — kap a szava után a bádógos. — A nagyságán kalap, cipő és ruha van. Így nem szoktak fürödni. Tessék levetni a ruhát, akkor majd befér.

A hölgy pironkodva szabadott a kíséret ellen. A bíró azonban e nélkül is belátta, hogy a hölgy a sérelmes kádba ruha nélkül tényleg beférne és így elmarasztalta őt a fizetésben.

Nyilttér.

(E rovatban közlöttékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.)

KALOGÉN
BRÁZAY SÓSBORSZESZ
FOOKREM és SZÁJVIZ

Budapesti gabonatözsde.

Az előtözsden az árak a búzánál 5 fillérrel olcsóbbak.

Készáru üzlet.

Nagy árhullámzásokról nem számolhatunk be a készáru piacon. Mindenesetre megemlítésre méltó, hogy az Északamerika és a kontinens piaci mérsékelt irányzata ellenére a budapesti piacon — az ország több részében havazás és esős időjárás beálltával — élénk kereslet fejlődött ki, melynek folytán a piacra került gabona magasabb árakon vásároltattott. A hét végén azonban megcsappant a kereslet és az árak 5—10 fillérrel leszorítottak.

Határidő üzlet.

A spekuláció e héten kivette részét a forgalomból; készáru híjján

nagyobb határidő fedezések jöttek létre.

Déli zárlatok:

Uj buza	24.44
Októberi buza	24.64
Rozs	20.26
Tengeri (ó)	15.—
Tengeri (uj)	14.86

A csabai piacon ma a következő árakat adták:

Jó minőségű buza	22.——23.—
Takarmányárpa	14.20—14.40
Rozs	17.20—17.40
Zab	14.——14.20
Uj tengeriért	12.——12.80

Segédszerkesztő: Laptulajdonos: Németh István Dr. Ursziny János

Nyomatott a „Békésmegyei Függetlenség” könyvnyomdájában, Békéscsabán.

A békéscsabai Magántisztviselők és Kereskedő Ifjak Egyesülete folyó évi november hó elején SZAK- ÉS NYELV-TANFOLYAMOT

nyit, melyen heti 2—2 órában a könyvitel és levelezés (tandij 20 korona), a német nyelv (tandij 10 korona) és az angol nyelv (tandij 12 korona) fog kiváló tanerőkkel előadni.

A tanfolyam 5 óra van tervezve és ez a megállapított tandij, mely az egész időnyre szól, egyszerre előre fizetendő.

Nem tagok részére a tandij 50 százalékkal több.

Beiratkozni a főtítkárnál lehet (Fonciere-iroda).

Szemere Rálmán elnök. Temesvári Izidor főtítkár.

FEKTOR

az egyetlen

hashajtó limonádé.

Kellemes ízű, gyors és biztos hatása. Szükséges minden !! háztartásban !!

Kapható Üvege mindenütt 80 fillér

„KOLUMBUS” vegyészeti gyár részvénytársaság Budapest, VIII., József-utca 16—18. szám

Raktár Békéscsabán Grün Lajosnál, Gyomán Berkovits Adolfnál Tótkomlóson Grósz Béla és fia és Horváth István-nál.

BÉKÉSMEGYEI FÜGGETLENSÉG KÖNYVNYOMDÁJA ÉS KIADÓHIVATALA

Művészi kivitelű béli meghívók, eljegyzési, esküvői értesítések, névjegyek, üzleti kártyák, levélpapír és borítékok, számlák, körlevelek, gyászjelentések s mindenféle nyomtatványok olcsó áron készíttetnek

A kiadóhivatalban jutányos árakon vétetnek fel hirdetések és azok biztos eredményre is vezetnek

KADÁR JÓZSEF

URI ÉS NŐI

DIVATÁRUHÁZÁBAN

(motorállomás, megálló a Bányá-ven-déglő) megérkeztek a legújabb divatu

őszi és téli ujdonságok.

Divatos kosztüm-kelmék, szövetek és selymek, menyasszonyi kelengyék, kész fehérneműk a legszebb kivitelben. Teljes kész kosztümök és aljak. Női- és gyermekfelöltők, szörme boák óriási választékban, igen jutányos áron szerezhetők be.

Egész Békésvármegyében a legnagyobb

BLUZ-RAKTÁR.

Állandóan a legújabb divatu selyem-, csipke-, szövet- és flanel-bluzok nagy választékban.

Női kabátok dus választékban. — Menyasszonyi koszoruk és fáttyolok.

Pontos kiszolgálás! Olcsó árak!

Mélyen leszállított árak!

BUTORELADÁS.

A volt Magyar Műbutorgyár

helyiségeiben levő összes

butorok

u. m.: ebédlők, hálószobák, uriszobák, szalonberendezések, valamint egyes tárgyak, ugymint: mosdók, szalónasztalok, íróasztalok, székek, fali tükrök, álló tükrök, képek, míg a készlet tart,

minden elfogadható áron eladatnak.

Ugyanott az összes famegmunkáló gépek, valamint az összes asztalos gyalupadok használt és új szerszámokkal együtt, továbbá mindennemű butorvasalások

jutányos áron kaphatók és bármikor megtekinthetők.

Esetleg az egész gyártelep gépekkel vagy azok nélkül műhelynek avagy raktárnak bérbeadó.

Denaturált szesz.

Saját gyártmányu olajfesték.

A ki szép és tartós fényű
szobapadlót

akar, az csak a világ legjobb és legujabb találmányu

szobapadló - lakkjaiból vegyen.

Utasítással is szívesen szolgál

Rein Jenő festékkereskedése
Békéscsabán.

Kence (firniss).

C i p ő k r é m - g y á r .

Fényképkülönlegességek
Nagyítások ■■■ **Festmények** ■■■

művészi kidolgozásban

BÉKÉSGY.

Ő Fensége József főherceg udvari fényképészénél

Békéscsabán, a katolikus templommal szemben.

Eladó birtok.

Reöck Iván és társai tulajdonát képező, közvetlenül Békéscsaba nagyközség alatt levő

332 kis holdat kitevő ingatlan

egészben, vagy apróbb parcellákban **eladó**

előnyös fizetési feltételek mellett. — Értekezhetni lehet dr. Ursziny János ügyvédi irodájában Békéscsabán.

Gramofon-tűk!

Minden órajavítás 1 korona 60 fillér!

Gramofon-tűk!

Raktár beszélőgépek és a hozzá szükséges alkatrészekből. Legjobb minőségű hanglemezek raktáron.

Ezüst órák 12 Kor.-tól!

Magy. kir. államvasutak pályaozósa.

Fali órák 4 koronától!

GELLÉRT BÉLA ut. ÓRAS- ÉS ÉKSZERÉSZ
BÉKÉSCSABÁN, VASUT-UTCZA.

Ajánlja dusan felszerelt nagy raktárát valódi sveiczi zseb-, fali órák-, arany- és ezüst ékszerekben.

Gramofon és bármily zenemű-javítások jutányos árban készülnek.

Ébresztő órák 3 Kor.-tól!

Nichel órák 5 Kor.-tól!

Vidéki megbízásokat pontosan és olcsón eszközölk. Órajavítás és eladásnál 5 évi jótállást vállalok.

**Macska-pusztá, u. p. Füzesgyarmat
gazdasági gépészt keres**
Gőzeke-kezelésben és ártézi kút furásában
gyakorlott előnyben részesül.

Fizetés megállapodás szerint

Rézi munkához való disz-rojtok és bojtok

Kertész Vilmos műkarpitos
és diszitő
BÉKÉSCSABA, a városházával szemben.

Állandóan nagy raktárt
tart művészi kivitelű

**kész karpitozott butorokból,
bel- és külföldi szövetekből.**

Elvállalja minden régi
butornak a legújabb stíl
szerint való átalakítását

a legjutányosabb áron.

Vidéki munka gyors elintézést nyer

Leltár után!

Occasio!

!! Őszi és téli ujdonságok !!
dus választékban már megérkeztek!

Ajánljuk legdivatosabb
ruha és kosztümelméinket, sima divat-
és bluzselymeinket, szőnyeg-, szövet- és
csipkefüggőny, valamint ágygarnitúránkat.

Vászon-, asztalnemű
és kész fehérneműek
óriási nagy raktára.

A nagyérdemű vevőközöniséget előre is biztosít-
juk a legszolidabb és legelőnyösebb kiszolgálás-
ról s kérjük b. pártfogását. Kiváló tisztelettel

Löwy Jakab L. és Tsa
női divatáruháza Békéscsabán, Főtér,
a róm. kath. templommal szemben.

Vidéki rendelésre különös gondot fordítunk

Nagy maradékvásár!

Nagy maradékvásár!

Reisz Miksa bútorgyára

Békéscsaba, Vasút-utca 1155. és 1156. sz.

Műasztalos, karpitos-
és diszitő-műhelyek.

Rajziroda.

Telefon: 20. sz.

Telefon: 20. sz.

Saját készítményű
teljes
lakásberendezések
állandóan
nagy választékban.

A Fiume-szálloda
előtt lévő
16 méter hosszú
sátramban a
vásár
alkalmából
hallatlan olcsó áron
árusítom az összes
ősi és téli kabátokat,
gallérokat, boákat.
Ez alkalmi vételt saját
érdekében senki el ne
mulassza!

Weisz Miksa

női divatáruháza
Békéscsabán
a „Fiume“-szállodával szemben.

Különbé fajtisza
csemege
és borszülő-
vessző
kapható

Réthy Sándornál, Szarvason

BABINSZKY JÁNOS

EZELŐTT TURCSÁN PÁL
MŰSZTERGÁLYOS BÉKÉSCSABÁN, FÖTÉR.

Tisztelettel értesitem Békéscsaba és
vidéke nagyérdemű közönségét, hogy a

műsztergályos

szakmába vágó munkákat, ugymint: fa-, szarv-, csont-,
borostyán-, tajt- és leg-
finomabb pipaszárakat,
továbbá billiárd-dákókat
és golyókat, lignonszantum
tekepályagolyókat és babákat a legjutányosabb ár-
ban készítek. — Továbbá tudatom, hogy elvállalok
nap- és esőernyő-javításokat.

Utánzott elefántcsontgolyókból nagy raktárt tartok.

A n. é. közönség becses pártfogását
továbbra is kérve, vagyok tisztelettel

BABINSZKY JÁNOS.

Egy vagy két utazó-ügynök felvételik.

A KIRAKAT!

Ott díszlenek mindenféle őszi és téli ujdonsá-
gok: férfi és gyermekkalapok, színes és fehér
puha elejű ingek, nyakkendők, gallérok,
kézelők, utolsó divat szerinti kalapok, cipők.
Női piperecikkek óriási választékban.

Az összes szabókellékek legnagyobb raktára
Békésmegyében:

DEUTSCH TESTVÉREK

női és férfidivatáruháza
Békéscsaba, Fötér, városházával szemben.

Szolid, pontos kiszolgálás.

Még azokat is, akik éveken át
máshasználtak, meghódította
a valódi

ERŐ SÓSBORSZESZ,

mert mindazt egyesíti magában, amit
egy igazán jó és hatásos háziszertől
várni lehet.

Öre az egészségnek, fertőtleníti,
erősít és edzi az izmokat, fájdalom-
csillapító. Páratlan mint szájvíz, haj-
és bőrápolószér.

Szükséges minden háztartásban.

Kapható mindenütt 30 fillér,
40 fillér, 1 és 2 koronás üvegekben.

Postán 10 kis üveget 3 koronáért
küld utánvétellel, vagy a pénz előleges
beküldése után

KOSMOS labororium, GYŐR.

Kapható mindenütt.

Főraktár Békéscsabán:

Guttman és Schwarz uraknál

NOXIN

A
LEGJOBB
CIPŐ-
KRÉM

NOXIN

A szabadalmazott
KULCSCSAL

Minden jobb üzletben kapható.
HOCHSINGER TESTVÉREK BUDAPEST.

NŐI KALAPKIRÁLY

BÉKÉSCSABÁN.

Ujdonságok női-, leány- és gyermek-
kalapokból, kész bluzok, fehérneműek,
gyermekruhák, harisnyák, keztyűk,
övek, ridikülök és kézimunkákból.

Kalapátalakításokat egy elsőrendű
francia mamzel által jutányos áruk
mellett eszközök. Mesés olcsó áramra
felhívom a t. hölgyközönség figyelmét

Tisztelettel **KÁDÁR JENŐ** női kalap-, női divat-
és kézimunka áruháza Békéscsaba, Vasut-utca.

Mielőtt
személy-, jel-
zálog- vagy építési
KÖLCSÖN
iránt intézkednék
kérjen díjtalanul prospektust
MELLER L. EGYED
BUDAPEST
IX. Lónyay-utca 7.
Telefon-hírterve 7.
46-31.

SZEGFÜ RUDOLF
mezőgazdasági
gépraktárában
(Békéscsaba, Buzapiac)
raktáron levő összes

gépek, gépalkat-
részek, gépszijjak,
olajok stb. igen jutá-
nyos áron eladatnak

Ugyanott egy

3 szobás lakás

és üzlethelyiség haszon-
= bérbe adatik. =
Bővebbet Szegfű Rudolf üzlet-
helyiségében.

Alapítva **Engel Miksáné és Társa** 1892-ben
Békéscsabán, a „Nádor“-szállodával szemben.

Fűszer- és csemegeüzletünkben

hosszu évek során át tapasztalt szolid kiszol-
gálás mellett és jutányos áron kapható:

sajt és sajtkülönlegesség, naponta friss virsli
és szalfaládé, legfinomabb hideg felvágottak.

Pácolt s olajbani tengeri hal,
hal, kaviár, mustár; Liebig-
féle huskivonat, leves- és
ételizesítő. Teavaj.

Naponta friss házikenyér

Dus választék mindennemű
tea- és teasüteményekben.
Cacao, gyermek-piskóták,
kétszersültek. Karlsbadi és
hazai tortalapok és kenyér.

Mindennemű konyhai cikkek nagy raktára. Töltött cukorkák.
Déli gyümölcsök. Rum és cognac csakis elsőrendű minőségben

Libamáját veszünk és eladunk!

OSZTÁLYSORSJEGYEK
nagy választékban.

Az összes helyi és fővá-
rosi lapok főelárusítója.

Midőn a n. é. közönségnek irányunkban eddig tanusított
pártfogásáért köszönetet mondunk, kérjük azt részünkre
továbbra is fenntartani. Kitünő tisztelettel

ENGEL MIKSÁNÉ ÉS TÁRSA.

WEISZ EDE

felsővégi mészárszékében
Békéscsabán [Zöldfával szemben]
kitünő minőségű

marhahús kilója
ugy a pecsenye, mint a leves
52 krajcár.

Juhhús kilója
28 krajcár.

Borju hús kilója
(eleje, hátulja)

60 krajcárért kapható

HIRDETÉSEK

jutányos áron
vétetnek fel lapunk
kiadóhivatalában.

Csabai Gőztéglagyár Társaság
Suk, Wagner és Társai Békéscsabán.

Francia „HORNYOLTCSERÉP” kettős horonynyal

a mai kor legjobb és legolcsóbb
fedőanyaga. Kiváló jó minőség-
ben és jutányos áron kapható

természetes szép vörös színben és kátrányozott állapotban a

Csabai Gőztéglagyár Társaság
Suk, Wagner és Társainál Békéscsabán.

SZÉP ÉS DISZES

LEGJUTÁNYOSABBAN

AZ ALÁBB MEGJELÖLT

NOVEMBER

HÓ

ELSEJÉN

SÍRKOSZORÚK

BESZEREZHETŐK

BÉKÉSCSABAI CÉGEKNÉL:

**EMLÉKEZZÜNK MEG HALOTTAINKRÓL
ÉS TEGYÜNK SIRJOKRA KOSZORUT**

DEUTSCH TESTVÉREK

FÉRFI-, NŐI- ÉS GYERMEKDIVATÁRUHÁZA

FŐTÉR

VÁROSHÁZÁVAL SZEMBEN

TOMKA PÁL

TEMETÉS-RENDEZŐ

KOPORSÓ - RAKTÁROS

MÉSZÁRSZÉK-UTCA

SAJÁT HÁZ

ÉLŐVIRÁGOKBÓL

KÉSZÜLT

SÍRKOSZORÚKAT

A LEGMODERNEBB

= KIVITELBEN =

LISCHKA LIPÓT

VÁROSI KERTÉSZ KÉSZIT

BÉKÉSCSABA

SZÉCHENYI - LIGET

HAVRAN PÁL ÉS FIA

TEMETÉS-RENDEZŐ

KOPORSÓ - RAKTÁROS

GABONA-PIACTÉR, SAJÁT HÁZ

REISZ GYULA

FÉRFI-, NŐI- ÉS GYERMEKDIVATÁRUHÁZA

FŐTÉR

KATHOLIKUS TEMPLOMMAL

SZEMBEN